

Dinka Juričić

DEVET DRAGOCJENIH VJEŠTINA

kojima dobri učitelji opremaju učenike za život

KREATIVNOST

Kreativnost je vještina da se na nešto gleda iz drukčijeg, neuobičajenog kuta, da se stvaraju neočekivane poveznice i pronalaze rješenja kakva nikome prije nisu pala na pamet.

Kreativnost se vježba svaki put kad učenicima zadamo da nešto naprave drukčije nego što smo ih učili, kad od njih tražimo da smisle nekoliko inačica za istu stvar, čak i kad tražimo da nešto objasne svojim riječima ili potkrijepe svojim primjerima.

Najbolji način vježbanja kreativnosti je kad učenike uputimo na alate koje mogu koristiti (npr. web 2.0 alate) da sami naprave nešto (prezentaciju, radijsku emisiju, crtić, strip, video, dijagram...) čime će poučiti druge.

SAMOPOUZDANJE

Samopouzdanje je poštovanje sebe, vjera u sebe, u vlastite odluke, osobine i sposobnosti. To je vještina da oprostimo sebi pogreške i krenemo ponovno, ali na drugi način. Samopouzdanje oslobađa od najgore kočnice u čovjekovu životu: blokirajućega straha da nismo dovoljno dobri, straha da izađemo iz svoje zone udobnosti, započnemo promjenu i pokažemo što možemo.

Samopouzdanje učenici mogu trenirati na satu kroz razne vrste javnih nastupa, rasprave, scenska uprizorenja ključnih situacija, demonstraciju rezultata svojih projekata, javno objavljivanje svojih radova na društvenim mrežama...

Formativnim praćenjem napretka učenika i potičemo njegovo samopouzdanje.

VJEŠTINA RJEŠAVANJA PROBLEMA

Vještinu rješavanja problema, kao i sve druge vještine, moguće je naučiti. Da bi se problem riješio treba ga uočiti, ograničiti, razlučiti što je bitno, što nije, uočiti s čim je povezan i što sve na njega djeluje, domišljati se koje bi posljedice izazvale promijene pojedinih uvjeta ili postupaka i procijeniti hoće li to doprinijeti rješenju problema. Vještina rješavanja problema traži samopouzdanu, kreativnu i poduzetnu osobu.

Učenicima pomažemo da razviju vještinu rješavanja problema svaki put kad se suzdržimo od objašnjavanja nečega što oni i bez nas mogu zaključiti. Model okrenute učionice idealan je za razvijanje te vještine jer traži da učenici samostalno prouče problem, shvate koliko mogu sami riješiti, te procijene u čemu im je potrebna naša pomoć.

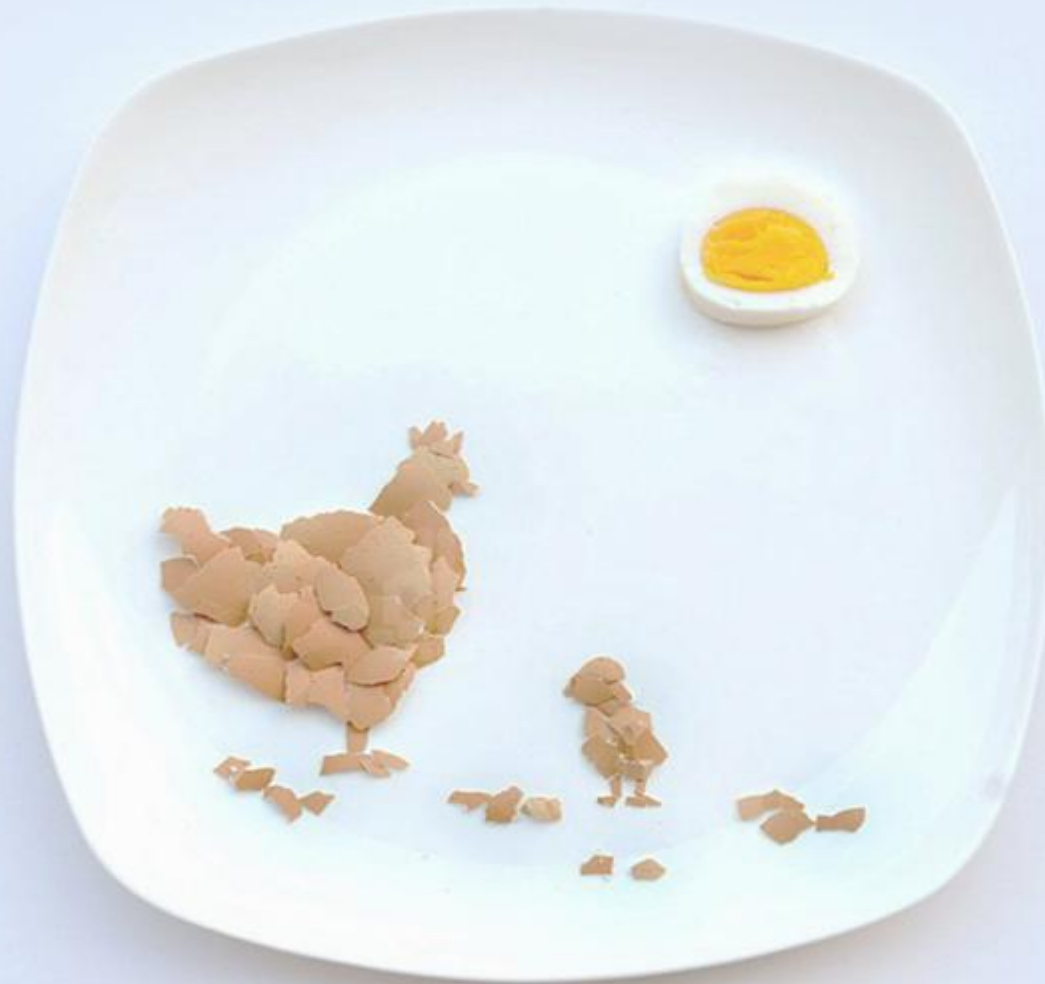
USREDOTOČENOST I
POTPUNA POSVEČENOST
ONOMU ŠTO RAĐIŠ

Usredotočenost i potpuna posvećenost onomu što radimo stvar je naše odluke da isključimo iz svojih misli sve što ometa u izvršenju zadatka i odgodimo užitak dok posao ne bude do kraja obavljen. Takva se usredotočenost događa samo kad radimo nešto što doista volimo i u čemu uživamo.

Tu iznimno korisnu životnu vještinu možemo razvijati samo poznajemo li dovoljno dobro svoje učenike da im možemo zadati individualizirane zadatke: povezane s njihovim životima, osobnim iskustvima, nečim čime su inače zaokupljeni i čime se vole baviti. Pritom je vrlo bitno da jasno definiramo što očekujemo da naprave, ali im istovremeno naglasimo da imaju punu slobodu do toga cilja stići na svoj način, onako kako im je najzanimljivije.

STRPLJIVOST I USTRAJNOST

Jedna od najvećih zabluda našega vremena je da se do uspjeha može stići nabrzaka, preko noći. Svaki je uspjeh rezultat neodustajanja: vraćanja, promišljanja, ponovnih započinjanja i ispravljanja pogrešaka.

Učenike vježbamo strpljivosti i ustrajnosti kad im dizajniramo složene zadatke kod kojih se tek ispravnim rješavanjem svih komponenti može doći do konačnog rezultata.

Jako dobar način vježbanja ustrajnosti su testovi u kojima je **za pozitivnu ocjenu nužno da sva rješenja budu točna**. Vrijeme rješavanja takvih testova nije ograničeno, a pri rješavanju je dopušteno korištenje udžbenika i sve ostale literature.

ODGOVORNOST

Odgovornost je vještina donošenja odluka o svojim ponašanjima i aktivnostima, prihvaćanje posljedica tih odluka te spremnosti da se posljedice loših odluka poprave. Lošim odlukama, naime, ne ugrožavamo samo sebe nego i druge i njihov uspjeh.

Učenike učimo odgovornosti uvijek kad im ponudimo dvije ili više mogućnosti i dopustimo da sami odaberu jednu svjesni posljedica toga odabira.

Na primjer:

mogućnosti *Želite li da vam to ja protumačim ili ćete sami pročitati i izvaditi bilješke?*

posljedica *Lakše je da vam ja protumačim, ali ono što samo slušamo brzo zaboravljamo i više se moramo pripremati za ispit. Kad sami pažljivo čitamo i vadimo bilješke, bolje pamtimo i kasnije treba puno manje ponavljati za ispit.*

SPREMNOST NA SURADNJU I TIMSKI RAD

Ideja suradnje i timskoga rada je udružiti različitosti na koje razmišljamo i djelujemo te problem zajednički napasti sa svih strana tako da pritom svatko pridonese rješenju ulažući ono u čemu je najbolji.

Učenike učimo suradnji i timskom radu tako da uvježbamo asertivni način komunikacije u timu, naučimo ih slušati druge i biti otvoreni prema tuđim mišljenjima, idejama i prijedlozima.

Odlična je vježba za suradnju i timski rad tehnika oluje ideja čiji je prvi cilj generirati što više različitih rješenja, a zatim zajedničkim odabiranjem i doradivanjem doći do najboljega.

Druga sjajna metoda za učenje suradnje i timskoga rada je tehnika Šest mislećih šešira koja pretpostavlja multiperspektivnost te afirmiranje i suradnju različitosti.

OTVORENOST ZA PRIHVAČANJE KONSTRUKTIVNE KRITIKE

Otvorenost za prihvaćanje konstruktivne kritike preduvjet je za svaku suradnju.

To je asertivna vještina aktivnog i dobronamjernog slušanja sugovornika i njegovih argumenata. Tako slušajući u kritici ne tražimo napade na sebe, nego ideje kojima nam sugovornik pokušava pomoći da problem rješavamo bolje nego što smo to dotad činili.

Učenike vježbamo toj vještini tako da ih naučimo izraziti asertivnu kritiku (**prvo pohvali što je dobro, a onda predloži kako misliš da bi se drukčije moglo riješiti ono što ne smatraš dobrim**). To je najbolje vježbati tako da učenike dovedemo u situaciju da jedni drugima opisno ocjenjuju odgovaranje i zadaće pomažući si međusobno u učenju.

NEVERBALNO KOMUNICIRANJE

Neverbalnom komunikacijom nazivamo sve poruke koje šaljemo pogledom, bojom glasa, izrazom lica i položajem tijela. Riječima sugovorniku poručujemo ono što želimo da čuje, ali neverbalnom komunikacijom otkrivamo mu što stvarno mislimo i kako se uistinu osjećamo.

Učenicima pomažemo da osvijeste svoju neverbalnu komunikaciju kad svako njihovo odgovaranje i javljanje u razredu proglasimo javnim nastupom i tražimo od ostalih učenika da procjenjuju

- a) točnost, detaljnost i jasnoću rečenog te
- b) sigurnost i uvjerljivost govornikova nastupa.

Dinka Juričić

DEVET DRAGOCJENIH VJEŠTINA

kojima dobri učitelji opremaju učenike za život

